

Výroční zpráva o činnosti CEN 278 / WG 3 za rok 2010

Vypracoval:

Ing. Stanislav Barták,

gestor WG3,

Brunclíkova 18,

162 00 Praha 6,

telefon: 235 362 230

mobil: 720 523 077

e-mail: 235362230@iex.cz, stanislav.bartak@quick.cz

V Praze 21. 11. 2010

Výroční zpráva o činnosti CEN 278 / WG 3 za rok 2010

1 Uskutečněná zasedání CEN / TC278 / WG3 – Veřejná doprava osob

V roce 2009 byla plánována 3 zasedání WG3:

1. 18. a 19. 2. 2010 v Londýně,
2. 26. 5. 2010 v Lyonu,
3. 13. 12. 2010 v Paříži.

Gestor WG3 se zúčastnil jednání v Londýně. Ze zasedání v Lyonu se omluvil pro vysoké náklady díky pozdnímu oznámení termínu. Ze zasedání v Paříži se omluvil, protože finanční prostředky jsou vyčerpány a problematika WG 3 nebyla zařazena na program. Z jednání v Londýně byla vypracována zpráva a z jednání Lyonu je k dispozici zápis, ze kterého je v této zprávě okomentovaný výtah.

1.1 Přínos prvého zasedání

Oba návrhy české strany na předložení konečné úpravy technické zprávy “Traveller information for visually impaired people” a vypracování návrhu na revizi ENV 13998 a jejich předložení na příštím jednání CEN 278 / WG 3 byly přijaty. K realizaci však dosud nedošlo, protože zasedání plánované na září se odložilo na prosinec a bylo zkráceno na jeden den. Problematika WG3 nebyla na program zařazena.

Byly získány nové informace o přípravě nové normy na vozidlovou sběrnici. Byl navázán osobní kontakt s koordinátorem WG 3 / SG1 a získán příslib zaslání dokumentace SG 1, když česká strana bude zaslané dokumenty připomínkovat.

K realizaci zatím nedošlo, protože žádný materiál nebyl české straně doručen. Sama WG3 / SG1 měla mít zasedání v září.

Důležité jsou informace z SG 5, lépe řečeno z oblastí interoperabilního managementu jízdného, kde zpracování dalších částí se dostalo zcela do režie ISO. Nové části mají již velmi málo společného s vlastním řízením dopravy a jsou vlastně definováním bankovních operací, i když podle původních námětů SG 5 měla druhá část být věnována systémovým rozhraním.

Dále je možno přivítat snahu sjednotit některé standardy platné pro silniční dopravu se standardy pro železniční dopravu.

1.2 Výsledky druhého zasedání (Zpracováno podle zápisu konvenora)

Problematika WG3 / SG1.

Mark Cartwright oznámil, že se jednání SG1 bude konat v září.

Mark Cartwright je financován organizací RTIG. Je možná redukce financování příští měsíc tj. v červnu.

Berthold Radermacher shledal první dokument EBSF (European Bus System of the Future) příliš vágní. Míněna je zřejmě snaha o novou vozidlovou evropskou sběrnici.

Problematika WG3 / SG3.

Roger Slevin provádí kontrolu technické zprávy „Traveller information for visually impaired people“

Problematika WG3 / SG4.

Kassia Boureé získala podporu pro revizi standardu na Transmodel od francouzského ministerstva v roce 2011. Protože nezískala podporu od britské a anglické strany, bude se revize provádět pouze na úrovni EU, nikoliv ISO.

Problematika WG3 / SG5 - IFM.

Zpřesnění stavu zpracování dalších částí standardu EN ISO 24014.

Část 2: „Recommended Business Practice for Set of Rules” se bude zabývat strukturou souboru pravidel a spolupráce v rámci architektury. Interní šetření byla zahájena s termínem 30.11.2009. Připomínky byly projednány a řešeny. V současné době v USA jsou některé části přepisovány.

Část 3: "Interoperability within a Multi-Application Environment” se bude zabývat Multiaplikacemi IFMS a interoperabilitou, stejně tak i obchodními postupy v rámci multiaplikací pro životní prostředí.

Část 4: “Public Transport Requirements for Use of Payment Applications for Fare Media”. Nejsou informace o stavu rozpracování.

Část 5: “Appointment of functions to real organisations”. Nejsou informace o stavu rozpracování.

Problematika WG3 / SG5 – ToD (Jízdenka při odjezdu).

Projektový tým na elektronické plnění (e-fulfilment) se odvolává na SG5. Dr.Querry je v současné době vedoucím projektu jako takového a organizuje práce. Odkazuje se na stávající normy (EN 12896) a připravované (NETEX). Návrhy dokumentů budou pro standardizační proces předloženy prostřednictvím SG5.

Problematika WG3 / SG6 – IFOPT

Předpokládá se, že práce na nové položce IFOPT 2 budou reaktivovány v září.

Problematika WG3 / SG8 .- Distributed Journey Planning

Skupina v současnosti nevyvíjí činnost. Není znám nikdo, kdo by měl o toto téma zájem. Není také nikdo, kdo by tento projekt financoval.

Závěr: Úvodní rozvaha sepsaná Rogerem Slevinem bude po následující měsíce jediným materiálem.

Problematika WG3 / SG9 - NETEX

Před zahájením prací na 3. části by měl být znám názor jednotlivých států.

Termíny příštích jednání WG3

- CEN TC 278 WG3 7. a 8. října 2010 v Kolíně nad Rýnem (odloženo na Paříž 13. prosince 2010).
- CEN TC 278 WG3 10. a 11. února v Marseilles (Francie) (odloženo na druhý týden v březnu).
- CEN TC 278 WG3 v červnu 2011.

Poznámka gestora k zápisu jednání:

Zápis do značné míry dokumentuje nekoncepční práci konvenora tj. řešení problematiky, která byla zařazena do programu WG3 bez projednání na jednání skupiny a o jejíž výsledky není zájem (SG8 a SG9). Druhý extrém je SG1, která by měla řešit problematiku sběrnice, která byla konstituována bez projednání na plénu WG3. Jedná se o převzetí práce expertní skupiny programu EBSF, která však zřejmě nemá konkrétní cíle jako WG3/SG7. Při tom se jedná o naléhavou potřebu po ztroskotání snahy Německa o prosazení sběrnice CAN Open, která však ztroskotala na přenosu delších textových zpráv.

2 Uskutečněná spolupráce s členy subkomise NAT/WG3

Zásadní problém NAT tj. technické zaměření současných členů NAT se nezměnil. Problematika řešená v současné době ve WG3 leží převážně mimo zájem členů NAT. Ti jsou převážně zainteresováni na standardizaci parametrů zařízení a nikoliv na rozsáhlou standardizaci systémů, která je v současné době hlavní náplní WG 3.

Dvoustranná spolupráce s Ivanem Hroudou, pracovníkem společnosti APEX, převážně na systémech pro komunikaci s nevidomými a extraktech norem, skončila po odchodu jmenovaného pracovníka ze společnosti APEX, která je dodavatelem většiny komponent systému Tyfloset, pro komunikaci se zrakově postiženými osobami.

O práci v NAT projevila zájem odborná pracovnice CDV Brno Ing. Zuzana Švédová, která se zajímá zejména o problematiku zpráv v reálném čase, tzv. SIRI, protože je koordinátorem projektu INTESPOJ, který má tuto problematiku řešit v rámci České republiky. Uskutečnily se dvě schůzky a byl předběžně dohodnut způsob předávání informací. Bohužel Ing. Švédová odešla na mateřskou dovolenou. Chce však dále spolupracovat a navrhla dva kontaktní pracovníky, jednoho z CDV a druhého ze společnosti CHAPS. S oběma se uskutečnila pracovní schůzka, na které byly probrány možné spolupráce, zejména použití příslušných evropských norem pro aplikaci v České republice.

3 Pokrok ve schválených a připomínkovaných EN, TS a ENV

Bylo vypracováno vyjádření k systematické revizi normy:

- *ISO 24014-1:2006 - Public transport — Interoperable fare management system - Part 1: Architecture*

Dokončují se připomínky k technické směrnici:

- ♦ *prCEN/TS 15531 Public transport - Service interface for real-time information relating to public transport operations – Part 4 and Part 5*

4 Práce na projektu STANDARD v roce 2009

Byl zpracován extrakt technické specifikace IFOPT a připomínkovan extrakt technické specifikace CEN TS 16157-1 Specifikace výměny dat DATEX II pro řízení dopravy a dopravní informace – Část 1: Kontext a rámec.

5 Plánovaná zasedání WG3 v roce 2010

V současné době jsou naplánována tři zasedání:

- CEN TC 278 WG3 7. a 8. října 2010 v Kolíně nad Rýnem (odloženo na Paříž 13. prosince 2010).
- CEN TC 278 WG3 10. a 11. února v Marseilles (Francie) (odloženo na druhý týden v březnu).
- CEN TC 278 WG3 v červnu 2011.

Náklady na jedno zasedání v zahraničí při použití zvýhodněné letecké taxy, nebo nízkonákladových leteckých společností jsou v rozmezí 15 000 až 20 000 Kč.

Pro tři zasedání v zahraničí jsou plánované náklady **60 000 Kč**.

6. Předpoklad prací v plánu normalizace

V rámci WG 3 budou pokračovat práce na dalších částech TS 15531 Standard interface for real-time information, dále pak IFOPT - Identification of Fixed Objects in Public Transport která bude zařazena do schvalovacího procesu CEN a bude zahájena práce na zpracování 2. části.

Po konečném odsouhlasení technické zprávy TI-VIP na nejbližším zasedání WG3 bude předána sekretariátu CEN k dalším krokům.

Nově se rýsuje značný objem prací na starších normách a technických specifikacích, které se dostávají do stadia jejich plánované revize. Ta už začala v roce 2009, kdy byly navrženy tři ENV k revizi. WG3 se však zatím neshodla, zda revizi provést nebo TS zrušit. Část členů WG 3 je pro jejich zrušení. Jedná se zejména o to, aby v revidovaných TS byla vyjádřena návaznost na nově přijímané technické specifikace např. SIRI a IFOPT. Česká strana hájí názor, že zrušení některých norem bude mít za následek, že systémové normy např. SIRI nebudou mít na klientské straně normativní návaznost.

7 Celkové zhodnocení činnosti za rok 2010

7.1 Obecná problematika zavádění norem CEN a ISO v ČR

V současné době se rozšiřuje využití informačních a řídicích systémů do předměstské dopravy vybudováním systému informací pro cestující v reálném čase. Protože se zároveň uvažuje o systému managementu jízdového, je výhodné využít pro tyto aplikace existujících a rozpracovaných standardů a tím využít těchto služeb i pro přeshraniční regiony. Účast české strany při tvorbě těchto dokumentů dává jistou garanci, že by s jejich zavedením neměly nastat problémy. Na druhé straně je třeba přiznat, že tak komplexní samostatné zpracování uvažovaných norem v České republice je nereálné. Jedná se zejména o standardy:

- ◆ *Transmodel version 5.1 (Datový model - verze 5.1)*
- ◆ *Automatic Vehicle management systems - Standard interface for real-time information (Standardní rozhraní pro informace v reálném čase.)*
- ◆ *Interoperable Fare Management System - Part 1: Architecture (Veřejná přeprava osob - Silniční vozidla - IFMS - Interoperabilní systém managementu jízdového - Část 1_ Architektura*
- ◆ *IFOPT Identification of Fixed Objects in Public Transport (Identifikace nepohyblivých objektů ve veřejné dopravě)*

7.2 Zavádění zařízení a systémů podle již přijatých ENV nebo TS

Pokud se týče zavádění zařízení a systémů podle již přijatých ENV, je možno uvést zastávkové informační systémy podle ENV 13998 a terminály řidiče v některých vozidlech veřejné dopravy podle ENV 12694, a vizuální proměnné zobrazovače ve vozidle podle CEN/TS 15504 (Úvodní návrh této ENV zpracovalo Německo (VDV), konečná verze vznikla v ČR pod vedením gestora). Pro ENV 13998 byl již vypracován českou stranou návrh na doplnění. Na pořad jednání WG3 zatím zařazen nebyl a připravuje se návrh na doplnění TS 15504.

V současné době se připravuje využití evropských norem v rámci projektu ministerstva dopravy. Gestorem byla vypracována studie, která ukazuje využití možností využití v podmínkách ČR a byla předána zpracovateli CDV.

Ve WG3 bude pokračovat projednávání technické zprávy na Dopravní informace pro zrakově postižené a její předání sekretariátu CEN, jakmile Roger Slevin (Velká Británie) dodá zrevidovaný text. Hlavním zpracovateli byli experti Švýcarska a České republiky, pod vedením koordinátora SG3 gestora Stanislav Bartáka. Česká republika při zpracování vycházela z reálně fungujícího systému.

Ing. Stanislav Barták

Příloha:

- ◆ Cestovní zpráva z jednání WG 3 v Londýně.